# Tìm Chân Lý

*Cuộc Đời Đức Phật Thích Ca — Truyện Thơ (Tâm Minh Ngô Tằng Giao)*

Rời cung vua, lúc trở về
Tâm hồn thái tử say mê một điều
Xuất gia tìm đạo cao siêu
Cho nên cung điện với nhiều cảnh vui
Dù lộng lẫy, dù xinh tươi
Nào đâu quyến rũ nổi người quyết tâm.
Một đêm sau bữa tiệc tàn
Hình như phép lạ đạo vàng hiển linh
Đoàn ca múa, toán gác canh
Thiếp đi mỏi mệt nằm quanh khắp nhà,
Công chúa Da Du Đà La
Ôm con êm ấm giường hoa ngủ vùi.
Nhìn vợ hiền, ngắm con tươi
Trong lòng thái tử vọng lời tâm can:
"Dù thương cha mẹ vô vàn
Dù yêu vợ đẹp, con ngoan vô cùng

---

Nhưng ta quyết bỏ hoàng cung
Xuất gia tìm hạnh phúc chung cho người
Tìm phương giải thoát muôn loài
Cuộc đời vương giả đoái hoài làm chi!"
Muốn ôm con lúc biệt ly
Sợ con thức giấc ra đi khó bề
Nên chàng nhè nhẹ bước khuya
Đến bên cửa sổ trèo đi ra ngoài
Lần theo mái ngói hiên dài
Leo dần xuống đất, về nơi cuối vườn
Tìm Xa Nặc, nói thân thương:
"Đêm nay ta muốn lên đường đi xa
Ngựa đâu chuẩn bị cho ta!"
Quân hầu Xa Nặc thật là ngạc nhiên
Bị chàng đánh thức nửa đêm
Tuy nhiên y với lệnh trên thi hành,
Chàng xoa đầu ngựa tâm tình:
"Này này Kiền Trắc chúng mình đi thôi
Lặng im kẻo đánh thức người

Hãy đưa ta thoát khỏi nơi chốn này
Ca Tỳ La Vệ đẹp thay
Nhưng xin chớ giữ ta đây làm gì

---

(Thái tử cùng Xa Nặc vượt thành tìm chân lý)

---

Đêm nay trọng đại ta đi!"
Dường như thông cảm ngựa kia im lìm
Theo Xa Nặc, dựa màn đêm
Đưa đường thái tử nhẹ êm vượt thành.
Phóng hồi lâu dưới trăng thanh
Người đi nhìn lại kinh thành xa xa
Nguyện thầm: "Đến lúc tìm ra
Con đường diệt khổ thì ta mới về!"
Ngựa phi suốt cả đêm khuya
Khi trời hừng sáng tới bìa rừng kia
Khu rừng yên tĩnh bốn bề
Ẩn tu đạo sĩ tìm về nơi đây.
Tháng Hai, mồng Tám hôm nay
Tuổi hai mươi chín lòng đầy mê say
Người đi cảm khái ngất ngây:
"Chuyến đi tìm đạo từ đây bắt đầu
Này Xa Nặc chớ buồn rầu
Hãy mang Kiền Trắc mau mau trở về!"
Quân hầu ứa lệ bờ mi
Nào tin thái tử bỏ đi một mình,
Cảm thông chàng nói tâm tình:
"Cám ơn Xa Nặc trung thành của ta

---

Một khi ta đã xuất gia
Trên người trang sức xa hoa đâu cần
Hãy mang trở lại hoàng cung
Hãy quỳ thưa với phụ vương ta rằng
Ta đi chẳng chút giận hờn
Xuất gia chẳng phải không thương gia đình,
Chính vì yêu mến chân thành
Ta đi tầm đạo và đành tạm xa
Con đường giải thoát tìm ra

Khổ đau chấm dứt thì ta mới về,
Dù ta thất bại sá gì
Trước sau cũng chết, cũng lìa vua cha
Cũng lìa cung điện xa hoa
Xưa nay thần chết có tha ai nào!"
Chàng cầm gươm, rút khỏi bao
Cắt ngay mớ tóc rồi trao đem về.
Trở lui Xa Nặc não nề
Ngoái nhìn thái tử tái tê cõi lòng,
Ngựa buồn chậm bước về cung
Báo tin thái tử vào rừng ẩn tu
Lìa xa mãi mãi cung vua
Giã từ nhung lụa, giã từ hoàng gia.

_____ 56

Nhạc rừng tấu khúc hoan ca
Đón Sa Môn Tất Đạt Đa đăng trình
Áo quần sang trọng trên mình
Khó coi với kẻ tu hành lang thang
Gặp tay săn thú đi ngang
Chàng bèn đề nghị đôi đàng đổi trao
Quần thô, áo vải mặc vào
Đơn sơ trang phục, thanh cao tâm hồn
Trèo đèo, lội suối, băng nguồn
Tìm thầy học đạo dập dồn bước chân,
Mọi người tiếp đãi ân cần
Nhìn chàng thầm nghĩ: "Vĩ nhân khác người
Vẻ cương quyết, mặt sáng ngời
Chắc mau chứng đạo giúp đời mai sau."
Sa Môn trong những ngày đầu
Gặp thầy, học đạo, nhưng đâu thỏa lòng
Đâu như ý nguyện hằng mong
Nghĩ mình cần phải đi vùng xa xa.

_____

Nghe vương quốc Ma Kiệt Đà
Có thầy truyền đạo thật là giỏi giang
Chàng bèn vội vã tìm sang
Đến thành Vương Xá của vương quốc này
Kinh đô cung điện đẹp thay
Các quan nhìn thấy báo ngay về triều:

"Có nhà đạo sĩ rất nghèo
Nhưng sao có vẻ cao siêu, thánh hiền
Mặt cương nghị, dáng oai nghiêm
Ánh vàng kỳ diệu tỏa trên thân người!"
Vua nghe vội vã triệu mời
Cùng chàng đàm luận việc đời gần xa
Nhà vua Tần Bà Sa La
Nghe chàng nói chuyện rất là mến thương
Vua khâm phục nói cùng chàng:
"Trẫm càng tiếp xúc lại càng quý thay
Xin ngài ở lại nơi đây
Giúp ta cai trị nước này yên vui!"
Chàng từ chối, vội trả lời:
"Đại vương thông cảm cho người đi tu
Tôi từng từ bỏ ngôi vua
Du hành mong gặp minh sư chốn này!"

---

(Sa môn Tất Đạt Đa nói chuyện với Vua Tần Bà Sa La)

---

Vua nghe cung kính chắp tay:
"Lên đường xin chúc ngài đầy cơ may
Tìm ra chân lý mai này
Vui lòng trở lại chốn đây giúp người
Dù thành, dù bại đường đời
Cũng xin trở lại, ta thời ước mong!"

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*